AVAIN

UUTISET • 4.2021

TURVA-URAKOITSIJAT

Pääkirjoitus
Toinen koronavuosi takana 2

Puheenjohtajan palsta
Suomen työvoimapolitiikan keskeiset haasteet 3

Suomen tulevaisuus riippuu tekoälystä 5

Varo, varmista ja varoita – näin suojaudut nettihuijauksilta! 6

Lukitus- ja turvallisuusalan Grand Old Man on poissa 8

Uutisia 11

Merkkipäiviä 12

Lakipalsta
Urakasta johtuvien vaatimusten esittäminen 16

Numero 04 | Joulukuu 2021

Toinen koronavuosi takana

Vaikka jo toinen koronavuosi lähenee loppuaan paljon odotettua valoa tunnelin päässä ei vielä oikein selkeästi näy. Milloin virus on voitettu, milloin alkaa palautuminen normaaliin? Ja ennen kaikkea: mikä on uusi normaali? Sitä me emme vielä tiedä.

Pandemiasta huolimatta onnistuimme ylläpitämään aktiivista järjestötoimintaa läpi vuoden. Välillä hallitus piti tarpeen mukaan myös lisäkokouksia etänä, mikä toi toimintaan lisää joustavuutta ja potkua.

Helmikuussa toteutimme jo neljännen jäsentemme tyytyväisyyskyselyn, vastausprosentti oli suhteellisen hyvä, eli 35 %. Eniten haasteita toiminnalle yrittäjät ja toimipisteiden vetäjät katsoivat aiheuttavan kilpailutilanne (80 %) ja osaavan työvoiman saatavuus (68 %). Vastaajista 45 % koki yrityksessään tai toimipisteessään eniten kehittämistä olevan henkilöstön sekä myynnin ja markkinoinnin suhteen. Aiempaan jäsentutkimukseen verrattuna Turvaurakoitsijat ry on parantanut tiedottamista ja neuvontapalveluita. Pandemia-aika onkin vaatinut entistä tiiviimpää ja laajempaa tiedottamista.

Työvoimapula on ollut suuri haaste jo vuosikausien ajan, mutta siihen on olemassa ratkaisu. Yritysten olisi palkattava alan ulkopuolelta tulevia nuoria tai alaa vaihtavia työntekijöitä. Yksi varteenotettava tapa on ottaa työharjoitteluun esimerkiksi automaatioalan, it-alan tai turvallisuusalan perustutkinnon suorittavia henkilöitä. Harjoittelukauden jälkeen heidät palkataan yritykseen, jossa he voivat sitten myöhemmin suorittaa myös ammattitutkinnon oppisopimuksella. Oppilaitosyhteistyön avulla voidaan myös räätälöidä spesifioituja koulutuksia.

Lähdemme hakemaan työvoimapulaan myös lääkkeitä tammikuussa järjestettäviltä Finnsec-messuilta, joita varten lanseeraamme TikTok-kampanjan alkuvuodesta nuorten houkuttelemiseksi alalle ja uusimme nettisivumme interaktiivisemmiksi. Järjestömme on ständin lisäksi esillä messuilla myös esiintymislavalla, kun kaksi yrittäjäämme pitää esityksen tulevaisuuden turvaurakoinnista ja toimitusjohtaja kertoo alla esitettävän suhdannekyselyn tuloksista.

Turvaurakoitsijat ry teetätti turvallisuusalan suhdannekyselyn kesällä 2021 yhdessä Finnsecurity ry:n kanssa, kyselyn toteutti Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith. Raportissa tuli ilmi, että jäsentemme liikevaihdon kasvun ennustetaan nopeutuvan tuntuvasti seuraavan vuoden aikana, sillä turvallisuusalan vuoden 2021 kyselyyn vastanneista jäsenyrityksistä peräti 78 prosenttia ennakoi liikevaihdon kasvavan seuraavan vuoden aikana. Ainoastaan kolme prosenttia vastanneista yrityksistä arveli liikevaihdon pienenevän. Kannattavuuden osalta näkymät ovat myös valoisat, vaikka tuotantokustannusten nousun arvellaan hieman kiihtyvän. Noin 47 prosenttia jäsenyrityksistä arveli palkkaavansa lisää työntekijöitä eikä irtisanomisiin ja lomautuksiin tarvitse turvautua. Noin 80 prosenttia yrityksistä totesi, että yleiset suhdanne- ja kysyntänäkymät paranevat seuraavan vuoden aikana oman yrityksen edustamalla toimialalla. Seuraavan kolmen vuoden ajanjaksolla samaan uskoi yhtä suuri osuus eikä suhdanteiden heikkenemiseen uskonut kukaan.

Tämä raportti kertoo omalta osaltaan siitä, että meidän jäsenyrityksemme ja koko ala on selviytynyt aika kuivin jaloin koronapandemiasta toisin kuin monet muut toimialat. Siitä täytyy olla todella kiitollinen ja onnellinen.

Syyskuussa 2021 oli tarkoitus pitää vuosikokouksemme Jyväskylässä, mutta koronatilanteen johdosta pidimme sen etäkokouksena. Nyt marraskuussa pidimme kuitenkin yhteistoimintajäsentemme kanssa erittäin lämminhenkisen pikkujoulutapahtuman, jonka puhujat ja muu ohjelma olivat erittäin onnistuneita.

Vuotta 2021 on myös leimannut alamme konsolidoituminen. Vuoden vaihteessa tapahtui suurin yrityskauppa, kun BLC Turva osti AM Security Oy:n ja AM Lukkoasema Oy:n, näin BLC Turvasta tuli Suomen kiistatta suurin lukitus- ja turvallisuusalan yritys. Toimipaikkoja yrityksellä on 20 ympäri Suomea. Jäsenyrityksemme kiinnostavat myös Pohjoismaisia yrityksiä, sillä ruotsalainen Prosero on ostanut nyt jo kuusi jäsenyritystämme viimeisen parin vuoden aikana. Myös LukkoLuket Oy ja Lukkokeskus ovat ostaneet ja perustaneet useampia yrityksiä, molemmilla on nyt kuusi toimipistettä eri puolilla Suomea.

Vaikka teemmekin erilaisia projekteja ja kampanjoita, pitkäjänteinen edunvalvontatyö on ollut ja tulee olemaan pitkälle tulevaisuuteenkin yksi järjestömme tärkeistä tehtävistä.

Vuoteen 2021 on mahtunut paljon iloa, mutta myös surua. Ennätyksellisen moni jäsenyrityksemme avainhenkilö on täyttänyt pyöreitä vuosia. 40 vuotta täytti Avain-Aseman Jyri Aho, 50 vuotta Certegon Kalle Kankkunen, Nokian Lukkohuollon Jari Haapaniemi, Riihimäen Lukkohuollon Minna Vesanto, BLC Turvan Petteri Viitaniemi ja Jere Kalevo sekä ja Loihde Trustin Jan Hietanen. 60 vuotta on täyttänyt SALPAn Asko Ojala, Sodankylän Lukon Tarmo Simula, Keravan Lukon Päivi Parkkonen, Ajan Lukon Esa Karjalainen, Turvatalo Tapiolan Yleishuollon Asko Ahlbom sekä viimeisimpänä puheenjohtajamme, kansanedustaja Peter Östman. Keväällä 2021 saimme kuulla suru-uutisen, kun alan pitkäaikainen vaikuttaja Heikki Kautto nukkui pois sairauden uuvuttamana ja marraskuun lopulla lukitus- ja turvallisuusalan Grand Old Man, Turvaurakoitsijat ry:n pitkäaikaisin toimitusjohtaja Tuomas Kaján menehtyi. Tuomaksen muistokirjoitus on toisaalla tässä lehdessä.

Toivotamme kaikille lukijoille menestyksekästä vuotta 2022!

Ona Gardemeister, toimitusjohtaja

Numero 04 | Joulukuu 2021

Työvoiman kohtaanto-ongelmat ja työvoiman riittävyys ovat Suomen työvoimapolitiikan keskeiset haasteet

Peter Östman
Puheenjohtaja
Kansanedustaja

Vaikka työvoimapulasta alettiin varoitella jo 1990-luvulla, vasta nyt pula konkretisoituu ja tilanne työmarkkinoilla on todella kireä. Taloustieteen termeillä kuvattuna työvoiman kysyntä ylittää työvoiman tarjonnan useilla eri toimialoilla.

Tämä on nähty pitkään rakennusalalla ja sitä kautta se heijastuu myös turvaurakoinnissa. Rakentaminen ja siten myös ulkomainen työvoima keskittyvät pitkälti eteläiseen Suomeen. Uudellamaalla ulkomaalaisten työntekijöiden osuus on vaihdellut talonrakennustyömailla 25 ja 33 prosentin välillä vuodesta 2010 lähtien. Virolaiset edustavat suurinta ryhmää rakennusalan ulkomaisesta työvoimasta. Heistä useat ovat asettuneet Suomeen pysyvämmin ja monet ovat myös perustaneet suomalaisia yrityksiä. Tilastojen mukaan seuraavaksi eniten ulkomaista työvoimaa Suomeen saapuu Puolasta, Latviasta ja Liettuasta. Myös ukrainalaisia on saapunut Suomeen entistä enemmän, etenkin Viron kautta. Itä-Euroopan maiden rakentajia nähdään Suomessa erityisesti raskaan rakentamisen töissä, kuten raudoituksessa ja julkisivutöissä.

Jotta Suomeen saa oleskeluluvan työn perusteella EU-alueen ulkopuolelta, tarvitaan tietyillä aloilla työvoiman saatavuusharkintaan perustuva linjaus. Se tarkoittaa, että työnantajan on selvitettävä, onko kyseiseen tehtävään saatavilla kohtuullisessa ajassa työvoimaa Suomesta tai EU/ETA-alueelta. Kaikki OECD-maat Ruotsia lukuun ottamatta harjoittavat jonkinasteista saatavuusharkintaa. Muun muassa rakennusalalla saatavuusharkintaa on pitänyt tehdä useiden ammattinimikkeiden osalta. Työlupalinjaukset ovat ELY-keskusten vastuulla. Ulkomaalaislain mukaan työmarkkinaosapuolet osallistuvat työntekijän oleskelulupien koskevien valtakunnallisten ja alueellisten linjausten laadintaan. Tänä vuonna työvoiman saatavuusharkinta on poistettu rakennusalan ammattien osalta jo isossa osassa Suomea.

Työntekijöiden näkökulmasta sopiva työvoimapula on tietenkin positiivinen asia, koska se lisää avointen työpaikkojen määrää ja parantaa usein myös palkkatasoa. Työnantajat kilpailevat nykyisin sekä vastavalmistuneista että valmistumattomista ammattityöntekijöistö rekrytointifirmojen avulla, hyvällä perehdytyksellä, joustavilla työehdoilla ja kilpailukykyisellä palkkauksella.

Mutta tosiasia on se että pitkään jatkunut työvoimapula turvallisuusalan yrityksissä pienentää jäsenyritystemme voittoja ja näin ollen se on haitallista yritysten omistajille.

Työvoimapula on ollut suuri haaste jo vuosikausien ajan, mutta siihen on olemassa ratkaisu. Palkkojen huutokauppaaminen ei työvoimapulaa ratkaise, vaan vaikuttaa hölmöläisten auringonvalon säkkiin keräämiseltä. Yritysten olisi sen sijaan palkattava alan ulkopuolelta tulevia nuoria tai alaa vaihtavia työntekijöitä. Samalla kun työvoiman kohtaanto-ongelmat ja työvoiman riittävyys ovat Suomen työvoimapolitiikan keskeiset haasteet, ovat ne myös turvallisuusalan yrittäjien suurin haaste.

Toivotan kaikille jäsenyrityksille Rauhallista Joulua ja menestyksekästä vuotta 2022!

iLOQ

iLOQ 5 Series

making life accessible

iLOQ 5 Series yhdistää ainutlaatuiset iLOQ S5- ja S50 tuoteperheet yhdeksi monipuoliseksi pääsynhallintajärjestelmäksi, jonka hallinta tapahtuu yhdellä ja samalla ohjelmistoalustalla.

Tämä joustava ratkaisu antaa sinulle esimerkiksi vapauden päättää mitä avainta haluat käyttää. Valittavanasi on iLOQ S5 -fyysinen älyavain, iLOQ S50 -mobiiliavain, iLOQ S50 -fob tai PIN-koodi. Kun kiinteistön lukot, avaimet ja rfid-lukijat kommunikoivat kaksisuuntaisesti keskenään, maksimoit tietoturvan, minimoit hallinnan ja ympäristövaikutukset, vähennät elinkaarikustannuksia ja lisäät kiinteistöjen arvoa.

www.**iLOQ**.com

Numero 04 | Joulukuu 2021

Suomen tulevaisuus riippuu tekoälystä

– siksi Suomen pitää olla sitä rakentamassa

Tekoälyyn on asetettu isoja odotuksia viimeisten vuosien aikana. Maailman talousfoorumi WEF näkee tekoälyn neljännen teollisen vallankumouksen ajurina ja OECD puolestaan korostaa tekoälyä laajasti yhteiskuntaan vaikuttavana murroksellisena voimana. Tekoälyn mukanaan tuoma muutos ei rajoitu talouteen, vaan se koskee myös terveydenhoitoa, julkista hallintoa laajasti, maanpuolustusta ja turvallisuutta sekä kansalaisyhteiskuntaa. Murrokseen liittyy luonnollisesti sekä suuria mahdollisuuksia että uhkia.

Tätä taustaa vasten ei olekaan yllättävää, että kansallisvaltiot, EU, kansainväliset organisaatiot ja suuryritykset ovat laatineet tekoälystrategioita. Suomi oli ensimmäisten joukossa julkistaessaan kansallisen ohjelman Suomen tekoälyaika.

Tekoälyn merkitys näkyy myös investoinneissa: suuryritykset sijoittivat 2020 tekoälyteknologiaan n. 60 mrd. euroa, tekoäly-yrityksiin sijoitettiin 2019 n. 36 mrd. euroa. Näiden lisäksi tulevat kansalliset investoinnit tutkimukseen ja tekoälyn sotilas-, valvonta- ja turvallisuussovellutuksiin. Tekoälyn hyödyntäminen on myös muodostunut suurvaltojen kilpakentäksi, jossa Yhdysvallat ja Kiina ovat vahvassa asemassa.

Suomen lähtökohdat tekoälyteknologioiden hyödyntämiseen ovat hyvät. Perustan muodostaa kansainvälisestikin merkittävä tieteellinen tutkimus ja koulutus, jonka juuret ulottuvat 1960 ja 70-luvuille sekä Suomen yleinen vahvuus digitaalisuudessa. Lisäksi kansalaisten asenteet ja kyvykkyys uuden teknologian käyttöönottoon ovat eurooppalaisittain hyvällä tasolla. Viime vuosina maahamme on syntynyt vahvojen kansainvälisillä markkinoilla toimivien yritysten rinnalle kasvuyritysten ja start-upien joukko. Suomen potentiaali on noteerattu konsulttiyrityksissä, jotka ennakoivat Suomen olevan tekoälystä eniten hyötyvien kansantalouksien joukossa Yhdysvaltojen ja Ruotsin ohella.

Tekoälyn hyödyntämiseksi ja uhkien torjumiseksi EU on luomassa tekoälyn käytön harmonista sääntelyä (Artificial Intelligence Act), ja samantyyppistä lainsäädäntöä luodaan myös muissa maissa. OECD on julkistanut tekoälyn käyttöä ohjaavat periaatteet ja vastaavia kannanottoja on muodostettu esimerkiksi YK:ssa.

On kuitenkin syytä huomata, että toistaiseksi tekoälyteknologia ole vielä lunastanut siihen asetettuja suuria talouskasvuun liittyviä odotuksia. Esimerkiksi Accenture ennusti vuonna 2017 tekoälyteknologioiden hyödyntämisen kaksinkertaistavan BKT:n kasvun perusuraan verrattuna Yhdysvalloissa ja Suomessa vuosina 2017–30 niin, että vuotuinen kasvu olisi neljä prosenttia kahden sijasta.

Vaikka tekoäly ei ole vielä siivittänyt maailman ja Suomen taloutta tuottavuuslähtöiseen suureen kasvuun, tämä ei tarkoita, etteikö tekoälyteknologioiden soveltamisella ole jo nyt suuria vaikutuksia yrityksissä ja yhteiskunnassa. Voi myös olla niin, että uuden teknologian laajamittaisempi leviäminen ja merkittävimmät vaikutukset tulevat pitemmällä viipeellä kuin oletettiin, koska nykyisten perusmenetelmien suoraviivainen soveltaminen ei riitä tekoälyn lopulliseen läpimurtoon kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Tämä tarkoittaa sitä, että tekoälyn jatkokehitykseen ja erilaisten teknologisten tai yhteiskunnallisten pullonkaulojen poistamiseen vahvimmin investoivat tahot tulevat hyötymään tästä murroksesta jatkossa eniten, ja että lähtökohdat ovat Suomella oikein hyvät, mutta kisa on vasta alussa.

Tekoälyteknologioiden tutkimuksella, kehittämisellä ja hyödyntämisellä on suuri merkitys Suomen tulevalle kilpailukyvylle, kansalaisten hyvinvoinnille sekä turvallisuudelle eli käytännössä maamme tulevaisuudelle. Siksi Suomen pitää olla tekoälyyn liittyvissä keskusteluissa ja hankkeissa aktiivisesti mukana. Näin voidaan parhaiten varmistaa se, että Suomi pystyy käyttämään hyvät lähtökohtansa tekoälyn hyödyntämisessä meidän kaikkien parhaaksi.

Kansanedustaja
Sinuhe Wallinheimo

Varo, varmista ja varoita:

Suomalaisilta viety tänä vuonna jo kymmeniä miljoonia nettihuijauksilla – näin suojaudut

- **Suomalaiset ovat menettäneet tänä vuonna jo kymmeniä miljoonia euroja verkkorikollisille.**
- **Finanssialan toimijat, Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskus, Kuluttajaliitto, Poliisi, Digi- ja väestötietovirasto, Kela ja Microsoft tekevät yhteistyötä, jotta yhä harvempi lankeaisi rikollisten huijauksiin.**

Poliisin mukaan lokakuun loppuun mennessä sijoitushuijauksilla on viety jo noin 13 miljoonaa euroa. IT-tukihuijauksilla, toimitusjohtajahuijauksilla sekä rakkaus- ja nigerialaishuijauksilla rikolliset ovat onnistuneet saamaan yhteensä yli 13 miljoonaa euroa ja pankkien nimissä tehdyillä huijauksilla yli 9 miljoonaa euroa. Pelkästään näiden tilastoitujen huijausten yhteenlaskettu menetys on yli 35 miljoonaa euroa. Poliisille on tehty yli 2200 ilmoitusta näistä huijauksista. Lisäksi on paljon huijauksia, joiden määrästä ja taloudellisista menetyksistä ei ole tarkkaa tietoa.

Huijaustilanteissa nopeus on valttia. Jos huomaa tulleensa huijatuksi, kannattaa ottaa heti yhteys omaan pankkiin ja sen jälkeen poliisiin. Pankkien ja viranomaisten toimin onkin tänä vuonna pystytty estämään tai palauttamaan noin 20 miljoonaa euroa rikollisille siirtymässä ollutta rahaa.

Huijauksiin voi törmätä useimmiten sähköpostissa, sosiaalisessa mediassa tai hakukoneissa, mutta rikolliset lähestyvät uhreja myös tekstiviesteillä, puhelinsoitoilla ja whatsapp-viesteillä.

Verkkorikoksen uhriksi voi päätyä kuka tahansa meistä. Kiire, huomiokyvyn herpaantuminen, herkkä elämäntilanne tai riittämättömät digitaidot lisäävät riskiä. Esimerkiksi sijoitushuijauksien uhreista noin 40 prosenttia on 30–50-vuotiaita. Yli 60 prosenttia IT-tukihuijausten – ja yli 50 prosenttia tietojenkalastelun uhreista on yli 60-vuotiaita.

VARO, VARMISTA JA VAROITA – NÄIN SUOJAUDUT HUIJAUKSILTA!

VARO

- Tekstiviestissä tai sähköpostiviestissä tulevia linkkejä.
- IT-tuen nimissä tulevia odottamattomia puheluita.
- Pankin, poliisin tai muun viranomaisen nimissä tulevia odottamattomia puheluita.
- Hakukoneen ehdottamia linkkejä pankkien tai viranomaisten sivuille.
- Nettisivuilta ponnahtavia yllätysvoittoja tai arvontoja

VARMISTA

- Keneltä viesti tai puhelu tuli. Pankit ja viranomaiset soittavat erittäin harvoin odottamatta. Varmista, onko saamasi puhelu varmasti taholta, jonka nimissä soittaja esittäytyy.
- Että kirjaudut verkkopankkiin tai viranomaisen palveluun aina oikean verkkosivun kautta. Varmin tapa päästä oikealle sivulle on kirjoittaa verkkoselaimen osoitekenttään yrityksen tai viranomaisen suora osoite (esim. organisaatio123.fi/com). Voit tallentaa osoitteen kirjanmerkiksi. Voit myös käyttää pankin tai viranomaisen tarjoamaa sovellusta.

VAROITA

- Pankkiasi, jos olet menettänyt rahaa tai huomaat antaneesi henkilökohtaisia tietojasi huijareille. Ole heti yhteydessä pankkiisi ja kerro mitä on tapahtunut, että he voivat yrittää estää tunnustesi väärinkäytön.
- Sitä yritystä tai viranomaista, jonka nimissä huijari on lähestynyt sinua.
- Läheisiäsi, jotta he osaavat varoa huijauksia.
- Muita tekemällä rikosilmoitus poliisille.

Lisätietoja eri huijaustyyleistä, kampanjamateriaaleja sekä linkkejä aikaisempiin ohjeisiin ja tutkimuksiin löytyy liitteestä ja osoitteesta **huijausinfo.fi**

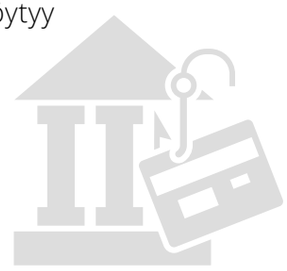

Lähde Finanssiala ry

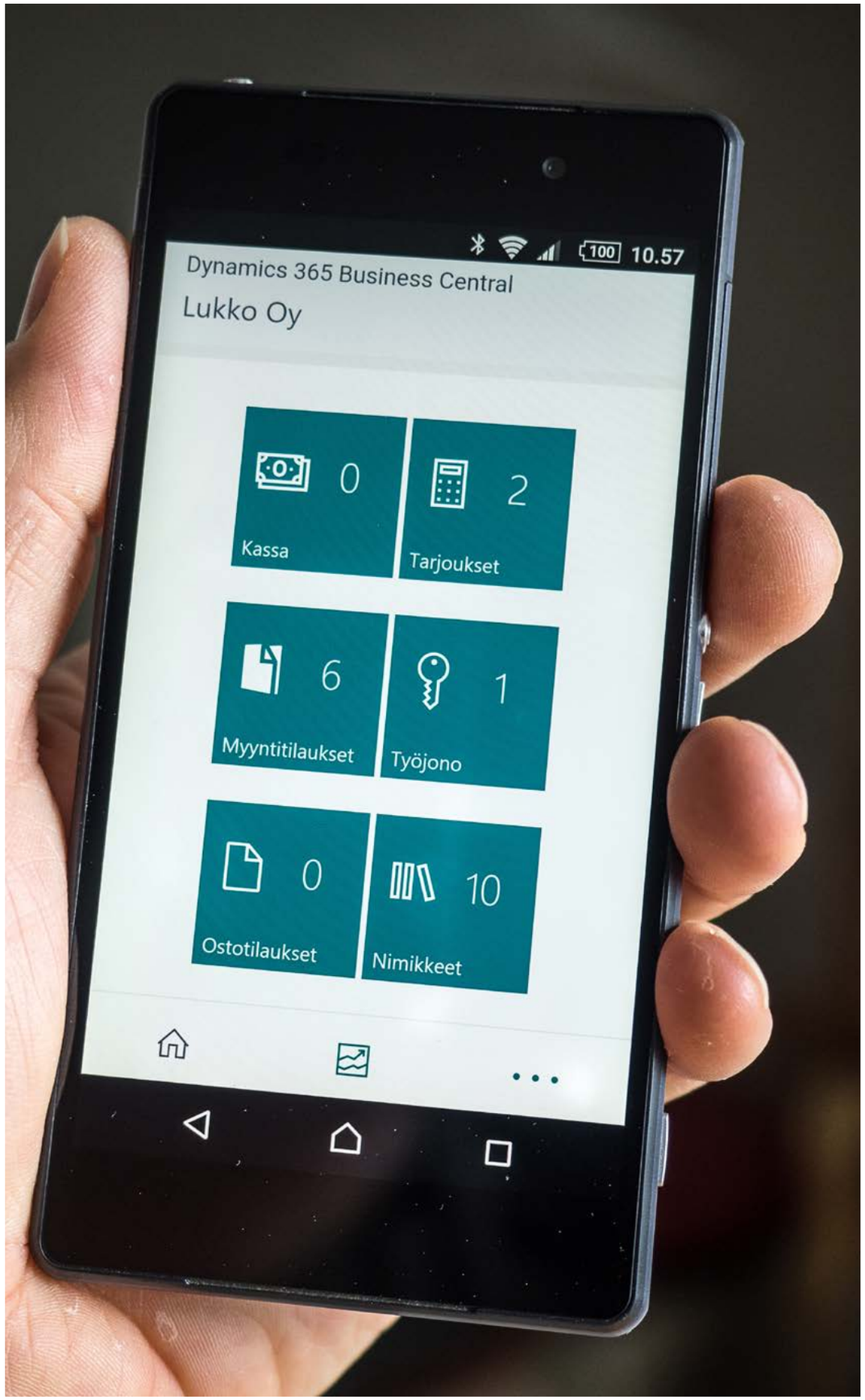

digia

D365 Security

Lukitus- ja turvallisuusalan toiminnanohjausjärjestelmä

D365 Security on Digian toteuttama Microsoft-pohjainen ratkaisu, joka sisältää yhteistyössä alan toimijoiden kanssa huomioituja lukitus- ja turvallisuusalan parhaita käytäntöjä.

”Meillä oli kova tarve uudelle toiminnanohjausjärjestelmälle, sillä vanha ei enää vastannut tarpeitamme. Heti ensi tapaamisella tuli tunne, että D365 Security oli oikea järjestelmä.

Projektia hoidettiin alusta saakka ammattimaisesti ja osaavasti. Digia on koko ajan kuunnellut toiveitamme ja tehnyt parhaansa niiden toteuttamiseksi, jotta järjestelmä varmasti palvelisi meitä halutulla tavalla.

Asentajamme ovat ottaneet uuden järjestelmän, paperittomat keikat ja järjestelmän myötä luodut sisäiset työnkulut hienosti käyttöön.”

Katri Koskela
toimitusjohtaja, Itä-Helsingin Lukko Oy

Lue lisää: d365security.fi

Lukitus- ja turvallisuusalan Grand Old Man on poissa

Turvaurakoitsijat ry:n pitkäaikaisin toimitusjohtaja Tuomas Kaján nukkui pois sairauden uuvuttamana 23.11.2021. Hän oli syntynyt heinäkuussa 1946 ja aloitti järjestöuransa Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL:ssa vuonna 1969.

Tuomas Kajánin ensimmäinen kosketus lukkoseppäkuntaan syntyi, kun hän vuonna 1988 aloitti lakimiehenä Pienteollisuuden Keskusliitossa. Sen toimialajärjestöt tarvitsivat jatkuvasti asiantuntevaa lakiapua, ja Tuomas apua tarjosi. Ennen pitkää Kaján oli osa-aikainen toiminnanjohtaja myös Suomen Lukkoseppäliikkeiden Liitto ry:ssä. Myöhemmin hänet vakinaistettiin, ja hän toimi liiton toimitusjohtajana eläkkeelle lähtöönsä, vuoteen 2007 asti.

Ensimmäinen työviikko Lukkoseppäliikkeitten liitossa alkoi vauhdikkaasti: Kilpailuvirastosta tuli maanantaiaamuna kello 8 tiukkailmeinen mies, joka ilmoitti aloittavansa kaikkien Liiton asiakirjojen tutkimisen. Paikalle saataisiin poliisin apua kymmenessä minuutissa, jos työhön ei päästäisi välittömästi. Tutkinta kesti kaksi työpäivää, mutta tutkinnan syytä tai tuloksia Kilpailuvirasto ei koskaan paljastanut.

Muutamia viikkoja myöhemmin tuli avunpyyntö, kun Eduskunnan kyselytunnilla aiottiin esittää kysymys Abloyn ura-avaimesta ja erityisesti siitä, miksi vain harvat lukkoliikkeet saattoivat toimia avainten parissa. Sisäministerille toimitettiin vastaukseen tarvittavat tiedot.

Tuomas Kaján ei tyytynyt vain keskustelemaan asioista, vaan hän oikeasti teki asioiden kehittämiseksi paljon. Eläkkeelle jäätyäänkin hän hoiti vielä erilaisia laki- ja konsulttitöitä ja toimi myös Lukkoseppämestarikillan, sekä Euroopan Lukkoseppäliiton tilintarkastajana vuoteen 2018 asti. Hänet valittiin myös Turvaurakoitsijat ry:n kunniapuheenjohtajaksi vuonna 2016. Vapaa-aika kului golfin parissa, jota hän harrasti intohimoisesti vaimonsa Marjatan kanssa, heidän kesämökkinsäkin sijaitsee golfväylän varrella. Toinen intohimo Tuomakselle oli koripallo, pariskunta kävi katsomassa niin Susijengin kuin Tapiolan Honkanin pelejä ahkerasti.

Tuomaksen työura ja saavutukset turvaurakointialalla ovat vertaansa vailla. Hän oli pioneeri, joka jo STUL:n vuosinaan aloitti kustannustoiminnan, loi sähkötietokortiston ja lakiosaston, hoiti lukuisia oikeudenkäyntejä jäsenten puolesta ja laati sopimus- ja toimitusehdot STUL:lle.

Tuomaksen ansiota on, että Turvaurakoitsijat ry:llä on tänäkin päivänä ainutlaatuinen asema järjestökentän pienenä toimijana. Peräänantamattomasti hän ajoi lukitusyrittäjien etuja ja loi toimintaedellytysten pohjan tämän päivänkin turvaurakoitsijoille. Hän aloitti myös jäsenneuvonnan ja edusti heitä oikeudenkäynneissä. Tuomas aloitti lisäksi alan tutkimustoiminnan ja oli vahva toimija mukana aloittamassa lukkojen testaustoimintaa.

Tuomas Kajan valittiin Turvaurakoitsijat ry:n (tuolloin Suomen Turvaurakoitsijaliitto) kunniapuheenjohtajaksi, kuvassa Tuomasta varten suunniteltu kääty kaulassa.

Tuomas toimi väsymättä sisäministeriön asettamassa turva-alan toimikunnassakin vuodesta 1995 lukien. Toimikunnan yksi tavoite oli lukitus- ja turvallisuusalan luvanvaraistaminen. Se toteutui 20 vuotta myöhemmin, ja työnsä hedelmien näkeminen oli hänelle hieno hetki.

Tuomaksen sydäntä lähellä oli myös lukkoseppien ammatillinen koulutus, jonka kehitystyössä hän oli vahvasti mukana. Olihan Tuomas koulutukseltaan juristin lisäksi insinööri. Tuomaksen myötävaikutuksella aloitettiinkin pitkäkestoinen koulutuksen kehitys; ensin luotiin lukkosepän ammattitutkinnon perusteet ja myöhemmin lukkoseppämestarin erikoisammattitutkinnon perusteet, tutkintojen tehtävät ja hyväksymiskriteerit. Hän toimi myös tutkintojen valmentavan koulutuksen opettajana vuoteen 2012 asti.

Lisäksi hän on laatinut Finanssialan lukkoseppäkokeen kysymykset, joita hyödynnetään vielä tänäkin päivänä.

Tuomas oli perustamassa myös vuonna 2002 Lukkoseppämestarikiltaa, koska ensimmäiset mestarit **Esko Järvenpää** ja **Mauri Vesanto** haaveilivat mestarikillan perustamisesta. Tuomas juristina hoiti paperi- ja monet muutkin kiltaan liittyvät asiat kuntoon. Kilta nimitti hänet ensimmäiseksi mestariksi, vaikkakin ilman tutkintoa.

Tuomas oli kantava voima myös murronkestävyysvaatimusten ja -standardien luomisessa; ensimmäiset standardit SFS5970 ja SFS7020 laadittiin vuonna 2010. Lisäksi hän johti vuoden 2015 standardien uudistustyötä.

Tuomas oli aktiivinen kirjoittaja 1990–2000-luvuilla myös Turvallisuus-lehdessä (nykyinen Turvallisuus & Riskienhallinta -lehti). Lisäksi Tuomaksen vastuulle kuuluivat Finnsecurity ry:n ja Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry:n tehtäviä, joten hän kirjoitti lehteen ahkerasti kolmen yhdistyksen kuulumisia.

Tuomakselle pystyi aina soittamaan ja pyytämään apua kinkkisissä kysymyksissä. Hän vastaili omaan huumorintajuiseen tyyliinsä. Tuomas oli minulle tärkeä mentori ja tukipilari, jolta sain korvaamatonta apua ja tukea jo paljon ennen kuin tulin Turvaurakoitsijat ry:lle töihin.

Tuomasta jäävät kaipaamaan omaisten ja ystäväpiirin lisäksi koko jäsenistömme, Lukkoseppämestarikilta, Euroopan Lukkoseppäliitto sekä laaja joukko turvallisuusalan toimijoita.

9.4.2014 käytiin eduskunnassa lähetekeskustelu alamme luvanvaraistamisesta lakimuutokseen yhteydessä. Tuomas oli työskennellyt asian parissa jo vuodesta 1995. Kuvassa Tuomas Kajanin kanssa silloinen tj Mikael Söderlund, nykyinen tj Ona Gardemeister, kansanedustaja, nykyinen puheenjohtajamme Peter Östman, silloinen puheenjohtaja Jouni Vesanto ja entinen tj Ilkka Laine.

DS-2TD2617-6/PA

DS-2TD1217-3/PA

LÄMPÖKAMERAN HYÖDYT KIERRÄTYSLAITOKSISSA

TULIPALOJEN ENNALTAEHKÄISY TARKALLA 24/7 LÄMPÖTILAMITTAUKSELLA

Tulipalo on valtava riski jätehuolto- ja kierrätysyrityksille. Se puhkeaa usein jätekasoista, kun lämpötilat ovat nousseet jonkin aikaa hiljaa, saavuttaneet kriittiset lämpötilat ja sitten syttyneet. Tämän tapahtuessa tuli leviää nopeasti, mikä tekee sen hallitsemisesta vaikeaa. Tapahtumat eivät ole vain rakennuksille, toiminnalle ja ympäristölle aiheutuneita vahinkoja, vaan myös huonoa mainetta alan laitoksille.

- Reaaliaikainen lämpötilan mittaus useille alueille lämpögrafiikka- / kuvantamistekniikalla.
- Vähennä vääriä hälytyksiä älykkäillä algoritmeilla.
- Aseta esihälytykset toimimaan ennen kuin tulipalo syttyy.

www.hikvision.com @HikvisionEurope @HikvisionEurope HIKVISION Europe

HIKVISION

MLA EXPO 2021

Ensimmäinen lukitusalan tapahtuma pandemian aikana järjestettiin Iso-Britannian Telfordissa 22.–24.10.2021 terveysturvallisesti. Kaikilta näytteilleasettajilta ja vierailijoilta tarkistettiin koronapassit. MLA EXPOn pääsponsorina toimi ensimmäistä kertaa ABUS. Messut olivat selkeästi pienemmät kuin kaksi vuotta aikaisemmin, mutta näytteilleasettajat olivat erittäin tyytyväisiä messujen vierailijakuntaan. Ennakkoilmoittautuneita oli kuitenkin kolmisen tuhatta ja messujen ensimmäinen päivä oli todella vilkas, lisäksi koulutusseminaarit olivat pitkälti loppuunmyytyjä.

Helsingin Yrittäjänaiset ry on valinnut lukkoseppä Anne Jatkolan Helsingin Yrittäjänaiseksi vuonna 2021. Jatkola on kahden lapsen äiti ja helsinkiläisen lukkoliikkeen Alppi-Avaimen pääomistaja ja toimitusjohtaja.

Vuoden Yrittäjänainen -palkinnolla yhdistys haluaa antaa tunnustusta yrittäjänaiselle, joka esimerkillään rohkaisee naisia kehittämään osaamistaan ja toteuttamaan unelmiaan.

Helsingin Yrittäjänaisten jäsenenä Anne Jatkola on ollut vuodesta 2013, ja hän on osallistunut aktiivisesti sekä paikallisiin että valtakunnallisiin tapahtumiin. ***– Onnittelut Annelle!***

Euroopan lukkoseppäliitto ELF:nhallituksen kokous Malagassa

ELF:n hallitus kokoontui ensimmäistä kertaa kahteen vuoteen kuin edellisen kokouksen toisintona, sillä niin hotelli kuin kokoushuone olivat samoja kuin kaksi vuotta aikaisemmin. Ensimmäistä kertaa ELF:n historiassa kokoukseen osallistuttiin myös etäyhteyksin, tekniikan toimivuudessa oli kyllä toivomisen varaa, mutta haasteesta selvittiin kuitenkin kunnialla. Kokoukseen osallistui hallituksen jäseniä kymmenestä jäsenjärjestöstä. Seuraava hallituksen kokous pidetään ELF 2022 -konvention yhteydessä toukokuussa Bolognassa, Italiassa.

Turvaurakoitsijat ry:n pikkujoulutapahtuma

Turvaurakoitsijat ry järjesti etäkokoukseksi siirretyn vuosikokouksen tilalle historian ensimmäisen pikkujoulutapahtuman perinteikkäässä Park Hotellissa Helsingin Käpylässä 19.11.2021.

Tapahtumaan osallistui yli 70 jäsenyritystemme ja yhteistoimintajäsentemme edustajaa.

Meillä oli kokonainen kokoustilakerros itsellämme niin seminaaripuheenvuorojen kuin yhteistoimintajäsenten tapahtuman aikana. Kansanedustaja **Sinuhe Wallinheimo** aloitti seminaarin kertomalla tiimityöskentelyn tärkeydestä organisaation pyrkiessä entistä parempiin tuloksiin.

Seminaarin pääpuhujana oli jo kerran vuosikokouksessamme puhunut **Mato Valtonen**, joka piti puheenvuoron viitsimisen anatomiasta. Esityksen aikana saimme jopa huutaa yhteen ääneen, että olemme parempia kuin ruotsalaiset. Molemmista esityksistä jäi paljon ajatuksia työpaikoille ja omaan elämään vietäväksi. Lupasimme kutsua hänet puhumaan vielä uudestaankin, sen verran loistava esitys oli.

Yhteistoimintajäsenten perinteinen tuote- ja palveluesittely toteutettiin aivan uudella tavalla ja se sai paljon kiitosta ständien molemmilla puolilla olleilta.

Kiitos kaikille mukana olleille yhteistoimintajäsenille ja kiitos hienosta heittäytymisestä tehtävään.

Ilta jatkui palkitsemisien ja päivällisen merkeissä. Yhteistoimintajäsenet olivat saaneet ehdottaa yhtä yritystä tai top 3 -yritystä vuoden turvaurakoitsijaksi tietyillä kriteereillä.

Vuoden turvaurakoitsijan tittelin vuonna 2021 voitti LukkoLuket Oy, palkinnon vastaanotti Järvenpään toimipisteen vetäjä **Johanna Blom**.

Turvaurakoitsijat ry:n hallitus äänesti vuoden yhteistoimintajäseneksi Abloy Oy:n, joka sai palkinnon toista kertaa, edellisen kerran tämä tapahtui vuonna 2009.

Kiitos vielä kaikille mukana olleille, tapahtuma oli todella lämminhenkinen ja antoisa! Ehkä tästä vielä tulee perinne, kuka tietää?

Merkkipäiviä

Esa Karjalainen, Ajan Lukko Oy, 60 vuotta 16.8.2021

1. Kauanko olet ollut alalla, miten olet tälle alalle tullut ja mikä on muuttunut urasi aikana?
Olen seurannut lukkoliiketoimintaa vuodesta 1970, kun Ajan lukko perustettiin ollen apuna ja töissä kesäisin. Vakinaisesti olin lukkoseppäasentajana armeijan jälkeen 1982–1986 ja sitten sähköalan opiskelun jälkeen vuodesta 1989 tähän päivään. Työuran aikana monet asiat ovat muuttuneet. Yrityksemme sijaitsi 1970 luvulla kivijalassa Hallituskadulla nykyisen Tampereen Sokoksen alla, kun koko kaupunki oli silloin vielä keskustaa myöten paljolti puutalovoittoinen kaupunki. Korjasimme Abloy:n T-sarjan ovensulkijoita, asennustoiminta rajoittui paljolti lukkoihin ja ovensulkijoihin. Työtahti oli rauhallinen, aikaa jäi jopa tikan heittoon. Liikkeessä leijaili tupakansavu ja sarjapalveluun jonotettiin vuoron perään parhaimmillaan toista tuntia.

Työuran aikana toiminnanohjaukseen ja viestintään tarvittu tekniikka on muuttunut perinteisistä puhelimista, puhelujonotuslaitteiden, kaukohakulaitteiden, automobiililaitteiden, kapuloiden kautta nykyaikaan ja tietokoneet automaattisista kirjoituskoneista ja ensimmäisestä vihreitä kirjaimia ja numeroita näyttäneestä Osbornesta (maksoi 20 000 markkaa tuolloin) nykypäivän tietokoneisiin.

Huoltoautot olivat tavallisia henkilöautoja ja päivystyskeikoille lähdettiin vaikka ruokapöydästä kesken juhlaillallisen, jos satuttiin olemaan selvin päin. Myymälät ja katukauppa olivat tuolloin vielä tärkeässä roolissa ja lukkoja myytiin viikonloppuisin omakotitalorakentajille. Auton ovia avattiin paljon.

Ala oli ukkoutua 80-luvun alussa, mutta sähköisten laitteiden rynnistys toi alalle uusia nuoria tekijöitä, joihin veljeni Arin kanssakin myös kuuluttiin. Koska lukkoliiketoiminta oli tuolloin vielä liikevaihdollisesti pienehköä, perustin jo sähköalan insinöörikoulutuksen aikana sähköurakointiliikkeen Sähkö- ja lukkotyö Oy:n, jota pidin ja jonka toimitusjohtajana häärin 10 vuotta. Tämän jälkeen siitä tuli Ajan lukko Oy:n aputoiminimi, kun keskityttiin turvaurakointiin.

Eniten muutosta on alalle tullut sähköisten järjestelmien kehityksessä mekaanisista lukoista nykyajan digitaalisiin älylukkoihin ja pilvipalveluihin. Mekaanisten lukitusten myynti oli yksinkertaista, nykyään monimutkaista ominaisuuksien ja mahdollisuuksien laajan diversiteetin takia. Aina myyjä ei tiedä, mitä myy ja ostaja ei tiedä, mitä ostaa.

2. Mikä on parasta ja mikä haastavinta alalla työskentelyssä?
Parasta on alan mekaanisten ja sähköisten järjestelmien kehitys ja niiden tuomat haasteet ja mahdollisuudet ja tietysti mainiot ihmissuhteet kanssayrittäjien ja kollegojen kanssa. Haastavinta on yrittäjänä henkilöstön pitäminen talossa ja tyytyväisenä ja kova kilpailu, kun kaikki myyvät paljolti samoja tuotteita. Haastavaa on myös kaupankäynnin vaikeus, koska hoidettavan byrokratian määrä on nykyään jo aivan järjetön sen eri muodoissaan eli yritystoiminta on nykymuodossaan turhauttavan vaikeaa ja monimutkaista. Pelkästään erilaisten järjestelmien ja sovellusten vaatimia salasanoja on minulla noin 15 sivua A4:n kokoista arkkia.

3. Mikä innostaa sinua aina uudestaan?
Kun pääsee tekemään oman koulutuksensa mukaisia asioita eli paneutumaan tekniikkaan ja luomaan siitä liiketaloudellisesti kannattavaa toimintaa ja se, kun näkee, kuinka se parantaa asiakkaiden elämää. Esimerkkinä tällaisesta tekniikasta on esteettömyys- ja hyvinvointitekniikka. Henkilöstöpuolen hallinnan jättäisin ilomielin jollekin minua etevämmälle.

4. Miten rentoudut työpaineista?
Aamukahvit, lehti, vaimo, kitara, musiikki, järjetön määrä eri kirjoja, jotka ovat kaikki kesken, liikunta, melonta, lapset ja niiden poikaystävät (vävykokelaat), lapsenlapset, turvallisuusalan kokoukset kollegatapaamisineen, insinööriveljet, pyöräily, matkailu, shakki, tähtitiede ja väliin juopottelu samanlaisten hullujen vanhojen ukkojen kanssa, kun itsekin on (mieluiten saunassa, paljussa tai luonnossa), hyvä ruoka, vanhojen asioiden muistelu.

5. Mikä on parasta juuri tässä iässä?
Tässä iässä parasta on se, että erilaisia elämän aikana luotuja yhteyksiä on niin paljon, että lähes mihinkä tahansa haasteeseen voi tarttua ja toisaalta se, ettei tarvitse enää todistella mitään itselleen tai toisille. Näin voi keskittyä nauttimaan myös toisten tekemisestä ja osaamisesta.

6. Mitä sanoisit 20-vuotiaalle itsellesi?
Kun kehität itseäsi tai yritystäsi, kiinnitä erityistä huomiota ajan käyttöön ja ennakoivaan organsointiin. Aikaa ei ole rajattomasti, vaikka nuorena siltä tuntuu. Mieti, onko yrittäminen ihan välttämätöntä???

Petteri Viitaniemi, BLC Turva Oy, 50 vuotta 27.11.2021

1. Kauanko olet ollut alalla, miten olet tälle alalle tullut ja mikä on muuttunut urasi aikana?
Tulin alalle 1990, aloitimme isäni kanssa Outokummussa lukkoliiketoiminnan. Lukitustekniikan peruskurssin suorittamisesta tulee ensi vuonna 30 vuotta.

Alussa viestintä tapahtui pääasiassa lanka- ja kiinteällä autopuhelimella ja telefaxilla. Laskutus hoidettiin kirjoituskoneella ja tarvittaessa vaikka käsin.

Tietokoneita meillä oli 1 kappale, joka oli varustettu matriisikirjoittimella sarjoituskaavion tulostamista varten.

Silloin ura-avaimella oli kysyntää, sähköinen lukitus oli vähäistä ja hälytyslaitteetkin olivat kovin alkeellisia. Iso muutos oli vuosi -95 jolloin Exec-avain tuli markkinoille. 15,5 mm haittalevyt alkoivat silloin jäämään historiaan.

Muutoksia on ollut paljon, etenkin tietotekniikassa ja myös tuotteissa, jotka ovat muuttuneet huomattavasti älykkäämmäksi. Termiä palvelumyyntiä ei tunnettu, ainakaan nykyisellä tavalla. Nykyajan ihminen on paljon malttamattomampi kuin ennen, tarjouspyynnöt tulivat sekä lähtivät postin kautta ja laskenta-aikaa oli huomattavasti enemmän.

2. Mikä on parasta ja mikä haastavinta alalla työskentelyssä?
Olen toiminut alalla apupojasta yrittäjään, joten tehtävien monipuolisuus on tietynlainen rikkaus. Hienoja hetkiä ovat myös ne, kun asiakkaan kanssa yhteistyössä on löydetty tuote tai palvelu, joka vastaa kaikilta osin hänen tarpeitaan.

Todella suurena haasteena tällä hetkellä koen työvoimapulan, johon törmään päivittäin.

3. Mikä innostaa sinua aina uudestaan?
Tykkään työyhteisöstäni ja siitä, että olen saanut rinnalleni paljon hyviä alan ammattilaisia. Heidän kanssaan on helppo palvella tyytyväisiä asiakkaita sekä löytää ratkaisuja haastavissa tapauksissa.

Tämä ala on myös todella innostava ja mielenkiintoinen.

4. Miten rentoudut työpaineista?
Vietän paljon aikaa perheen ja ystävien kanssa. Metsästys, luonnossa liikkuminen, ammuntaharrastus ja verkkopelaaminen ovat niitä hetkiä, joka saa myös työasiat mielestä.

5. Mikä on parasta juuri tässä iässä?
Ehkä se on varmuus omasta itsestä ja osaamisesta. Nyt aina välillä voi nauraa itselleen, eikä kaikkia asioita tarvitse ottaa niin kauhean vakavasti. Tässä iässä ymmärtää myös sen, että hyvät ihmiset voivat olla erimieltä asioista ja tehdä siitä huolimatta yhteistyötä.

6. Mitä sanoisit 20-vuotiaalle itsellesi?
Luota itseesi ja tekemiseesi. Hyvä tulee tulevaisuudesta, harvemmin menneisyydestä.

Nice

Paina kaukosäätimestä ja anna Nicen hoitaa loput.

KAUKO-OHJAIMET OSAKSI KIINTEISTÖN AVAINHALLINTAA

Meiltä yksilölliset kauko-ohjaimet, joita pystytään lisäämään ja poistamaan ilman turhia käyntejä kohteessa. Säästät aikaa ja vaivaa sekä saat parannettua kohteen turvallisuutta, kun kauko-ohjaimien käyttäjät on yksilöity ja listattu. **Pyydä lisätietoja ja tarjous viestillä info@sicutec.fi**

MEILTÄ MYÖS ROSSLAREN KOODILUKOT

Rosslaren AYQ64 näppäimistön voi liittää Kamic WIGI GSM-ohjaimeen Wiegand-liitännällä. Tällöin WIGI toimii etähallinnoitavana koodilukkona mahdollistaen tilapäiset aikaan ja käyttömäärään sidotut koodit, pysyvät koodit sekä gsm-ohjauksen.

www.sicutec.fi
www.porttiautomatiikkaa.fi

Sicutec

Toivotamme kaikille lukijoille rauhallista joulua ja menestyksekästä vuotta 2022!

TURVA-URAKOITSIJAT

ABLOY

ASSA ABLOY Hospitality

SOFTWARE Business Solutions

dormakaba

digia

fennia

FSM GROUP

HEDENGREN Security

HGF

HIKVISION

iLOQ

KAMIC installation

Kiho

PERIMETER PROTECTION perimeter.fi

SALTO inspiredaccess

Schneider Electric

Safetyset Turvallisempi ote elämään

Sicutec

SoftOne

TAITOTALO

TUKKU-IMMONEN Oy IMPORTERS & WHOLESALERS TUONTI- JA TUKKULIIKE

VANDERBILT

VM IT

Urakasta johtuvien vaatimusten esittäminen

Tällä palstalla on aikaisemmin käsitelty reklamaation merkitystä urakan yhteydessä. Nyt käydään läpi korkeimman oikeuden ennakkoratkaisun 2019:73 linjauksia urakoitsijan aseman kannalta. Tapaukseen sovellettiin rakennusurakan yleisiä YSE 1998 -ehtoja. Tässä tapauksessa oli kyse ilmastointiurakasta, mutta ratkaisun periaatteet soveltuvan yhtä hyvin muihinkin urakoihin.

Urakoitsijalla oli saatavia tilaajalta, koska urakoitsijalle oli käsityksensä mukaan aiheutunut ylimääräisiä kustannuksia tilaajasta johtuvasta syystä. Kun asiasta ei pystytty sopimaan, urakoitsija joutui haastamaan tilaajan oikeuteen.

Arvioitavaksi tuli esimerkiksi se seikka, oliko urakoitsija esittänyt vaatimuksensa liian myöhään.

Tilaaja oli käräjäoikeudessa vaatinut urakoitsijan vahingonkorvauskanteen hylkäämistä sillä perusteella, että urakoitsija oli menettänyt puhevaltansa, koska vaatimus oli esitetty vasta rakennusurakan yleisissä sopimusehdoissa tarkoitetun taloudellisen loppuselvitystilaisuuden jälkeen. Asianosaiset olivat erimielisiä siitä, oliko taloudellinen loppuselvitys päättynyt 12.9.2013 vai oliko loppuselvitystä jatkettu sen jälkeen järjestetyissä kokouksissa. Käräjäoikeus katsoi näytetyksi, että taloudellista loppuselvitystä oli jatkettu kahdessa myöhemmässä kokouksessa. Käräjäoikeuden mukaan urakoitsijan vaatimus oli siksi esitetty ajoissa. Kanne hyväksyttiin ja tilaaja velvoitettiin maksamaan urakoitsijalle korvauksia.

VASTAANOTTOTARKASTUS PITÄMÄTTÄ, LOPPUSELVITYKSEN PÄÄTTYMISESTÄ ERIMIELISYYS

Asiassa on riidatonta, että varsinaista vastaanottotarkastusta ei ole pidetty ja että vaatimus on tullut sovellettavien YSE-ehtojen 73 §:n 3 kohdan mukaisesti esittää puhevallan menettämisen uhalla viimeistään taloudellisessa loppuselvitystilaisuudessa. Urakoitsija on esittänyt korvausvaatimuksensa ensimmäisen kerran 17.12.2013. Tilaaja on katsonut, että loppuselvitystilaisuus oli pidetty jo 12.9.2013, kun taas urakoitsija on katsonut, ettei loppuselvitystä ollut vielä tuolloin saatettu loppuun, vaan loppuselvitystä oli jatkettu kokouksissa 17.12.2013 ja 9.1.2014.

Tilaaja on vedonnut kantansa tueksi urakoitsijan edustajan laatimaan muistioon kokouksesta 12.9.2013. Muistiosta ilmenee, että kysymys on ollut loppuselvitystilaisuudesta, ja muistion lopussa on todettu, että osapuolilla ei ole toisiaan kohtaan muita kuin muistiossa mainitut vaatimukset. Loppuselvitystilaisuuden jälkeiset kokoukset 17.12.2013 ja 9.1.2014 oli tilaajan mukaan pidetty vain sen vuoksi, että tilaajan edustaja oli halunnut esittää tarkennuksia ja lisäselvityksiä aikaisemmin esitettyihin vaatimuksiin.

PÖYTÄKIRJAT ALLEKIRJOITTAMATTOMIA

Urakoitsija on katsonut, ettei tilaisuutta 12.9.2013 voida pitää lopullisena tai sitovana loppuselvityksenä, koska osapuolet eivät olleet hyväksyneet ja allekirjoittaneet sitä koskevaa muistiota. Loppuselvitystilaisuuksia oli urakoitsijan mukaan ollut useita tämän jälkeen, ja tilaaja oli kieltäytynyt allekirjoittamasta taloudellisen loppuselvityksen lopullista pöytäkirjaa.

Käräjäoikeus on todennut, että todisteena esitetyn urakoitsijan edustajan laatiman muistion mukaan tilaisuudessa 12.9.2013 oli esitetty vaateita puolin ja toisin. Muistion lopussa on todettu, että kummallakaan osapuolella ei ollut muita vaateita toisiaan kohtaan. Osapuolet eivät olleet allekirjoittaneet muistiota. Todisteina esitettyjen tilaajan edustajan laatimien pöytäkirjojen mukaan kokoukset 17.12.2013 ja 9.1.2014 oli nimetty lisäselvityksiksi taloudelliseen loppuselvityskokoukseen ja lisäkokoukseksi taloudellisiin loppuselvityksiin. Urakoitsija ei ollut allekirjoittanut ensin mainitun kokouksen pöytäkirjaa, eikä jälkimmäisen kokouksen pöytäkirjassa ollut lainkaan allekirjoituksia.

Käräjäoikeus on katsonut, että allekirjoitusten puuttuminen ja uusien kokouksien järjestäminen viittasivat siihen, että osapuolet eivät olleet hyväksyneet toistensa tekemissä muistioissa ja pöytäkirjoissa esitettyjä näkemyksiä vaatimuksista ja että taloudellista loppuselvitystä ei ollut hyväksytty päättyneeksi. Myös tilaaja oli esittänyt kokouksessa 17.12.2013 uuden vaatimuksen. Loppuselvityksen jatkuminen useissa kokouksissa oli todistelutarkoituksessa kuullun urakoitsijan edustajan mukaan tavanomaista.

Käräjäoikeus on katsonut näytetyksi, ettei taloudellinen loppuselvitys ollut päättynyt ainakaan ennen 9.1.2014 pidettyä kokousta. Kun urakoitsijan vaatimukset oli esitetty 17.12.2013, oikeutta niiden esittämiseen ei ollut menetetty. Käräjäoikeus on velvoittanut tilaajan korvaamaan urakoitsijalle urakan viivästymisestä aiheutuneet kustannukset.

Tilaaja valitti hovioikeuteen. Valituksen mukaan 12.9.2013 pidetyn tilaisuuden pöytäkirjasta ja urakoitsijan edustajan käräjäoikeudessa kertomasta ilmeni, että loppuselvitystilaisuus oli pidetty 12.9.2013 eikä sen jatkamisesta myöhemmin ollut sovittu. Koska hovioikeus ei myöntänyt jatkokäsittelylupaa tilaaja vei asian korkeimman oikeuden ratkaistavaksi.

LOPPUSELVITYSTILAISUUDEN PÄÄTTYMINEN ON RATKAISEVAA

Korkein oikeus toteaa, että YSE-ehdoissa puhevallan menettäminen on kytketty loppuselvitystilaisuuden päättymiseen. Vaatimusten esittämisen kannalta ei siten ole merkitystä sillä, milloin kokousta koskeva pöytäkirja laaditaan, tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

Loppuselvitystilaisuuden myötä menetetty puhevalta ei myöskään palaudu pelkästään sen vuoksi, että jompikumpi osapuoli loppuselvityksen jälkeen moittii loppuselvityspöytäkirjaa tai muutoin palaa loppuselvityksessä käsiteltyihin taikka muutoin urakkaan liittyviin asioihin. Myöhempi urakkaa koskevien asioiden käsittely voi kuitenkin osoittaa, että osapuolet ovat päättäneet jatkaa loppuselvitystä tai että jompikumpi osapuolista on luopunut vetoamasta loppuselvityksen päättämisestä johtuvaan puhevallan menetykseen.

Korkein oikeus palautti asian hovioikeuden käsiteltäväksi.

TAPAUKSEN MERKITYS URAKOITSIJAN KANNALTA

Tässä tilanteessa urakoitsijalla oli huomattavia taloudellisia saatavia tilaajalta. Ne vaarantuivat, koska ei ollut selvää oliko vaatimus esitetty riittävän ajoissa. Urakan taloudellisen loppuselvityksen pöytäkirja tulisi sen johdosta laatia riittävä selvästi osoittamaan, että joko loppuselvitys päättyy tilaisuuden päättyessä tai sitten osapuolet ovat yhdessä päättäneet jatkaa loppuselvitystä uudessa tilaisuudessa.

Asianajaja Jukka Rahikkala
044 0400 004

Rauhallista ja toivontäyteistä joulunaikaa kaikille!

Jouluna on aika rauhoittua oman kodin lämpöön ja turvaan yhdessä lähimmäisten kanssa. Jotta se olisi mahdollista jokaiselle, osoitamme tänäkin vuonna joululahjoituksemme Sininauhasäätiön *Katu ei ole koti* –kampanjalle.

ABLOY